

Investor World

For Private Circulation Only

IEWA

Editorial Board -
President Emeritus:
Mr. N. L. Bhatia

President :
Mr. Bhavesh Vora

Treasurer :
Mr. Dharmen Shah

Vol: III /August 2021

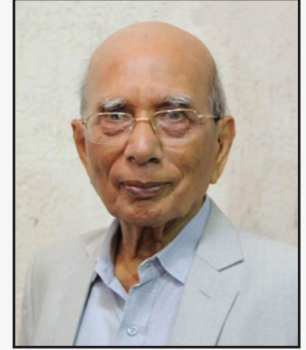
**Bulletin of
Investor Education &
Welfare Association**

(Regd. under Societies Acts
Regd. No. 656 Dt. 6-9-93)

Administrative Office :
Investor Education
& Welfare Association
407, Reena Complex,
Ramdev Nagar,
Vidyavihar (West),
Mumbai - 400 086.
Website : www.iewa.in
E-mail : info@iewa.in

Mr. Bhavesh Vora
President

Shri. N. L. Bhatia
President Emeritus

Editorial - August 2021

The Last Match Stick

Today morning as I went about performing my daily ritual of lighting a small lamp in the corner of my room, I noticed that the match box had a last match stick in it. Absolutely the last one. The first thought...hey I have to be careful ...cannot let the stick fizzle out...have to ensure that no wind from anywhere causes that to happen...have to put the lighted stick on the cotton wick in a manner that it lights up properly....so many thoughts of exercising caution!! And suddenly I realise why I am I not as careful or cautious when there are many sticks in the match box? Why am I casual then and so cautious now? Why can't I be as cautious then as I am when there is only one match stick left?

It's the human psychology and attitude at work.

Just extend this analogy to business affairs, home management, public relations, financial planning, exam preparation, water management etc etc. We always tend to be casual when there is ample availability of any resource Be it time, money or goods. We always believe that good times will last forever and all will be always good. But that's not how things always turn out to be.

There will come a time when the resources turn scarce. Unfortunately, there can be no rewinding and that's why the casual approach at the start, begins to hurt. You start scampering to save the last bit and by that time it may be too late.

Extend this analogy to life management. It's normal for a teenager or a young adult to enjoy a carefree life. But as one grows in age, one will have to learn to apply brakes in many things that one did with abandon. That should be done before it's too late. If done in time there will be no cause to repent. As you start to grey, if you have exercised caution in time, you will have good health and resources to take you through the last phase of your life.

So before you come to the last match stick...take care!!

-CA. Dharmen B. Shah

(This article was published in The Economic Times on 5th August 2021)

INSIDE

- 1) INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET MONTH - AUGUST 2021 3
- 2) वरसाढना भाडोक्षमां शीओ शेर रोकाशाना पाठ 5
- 3) जीवन विमा-आपल्या कुटुंबाचे सुरक्षाकवच 7

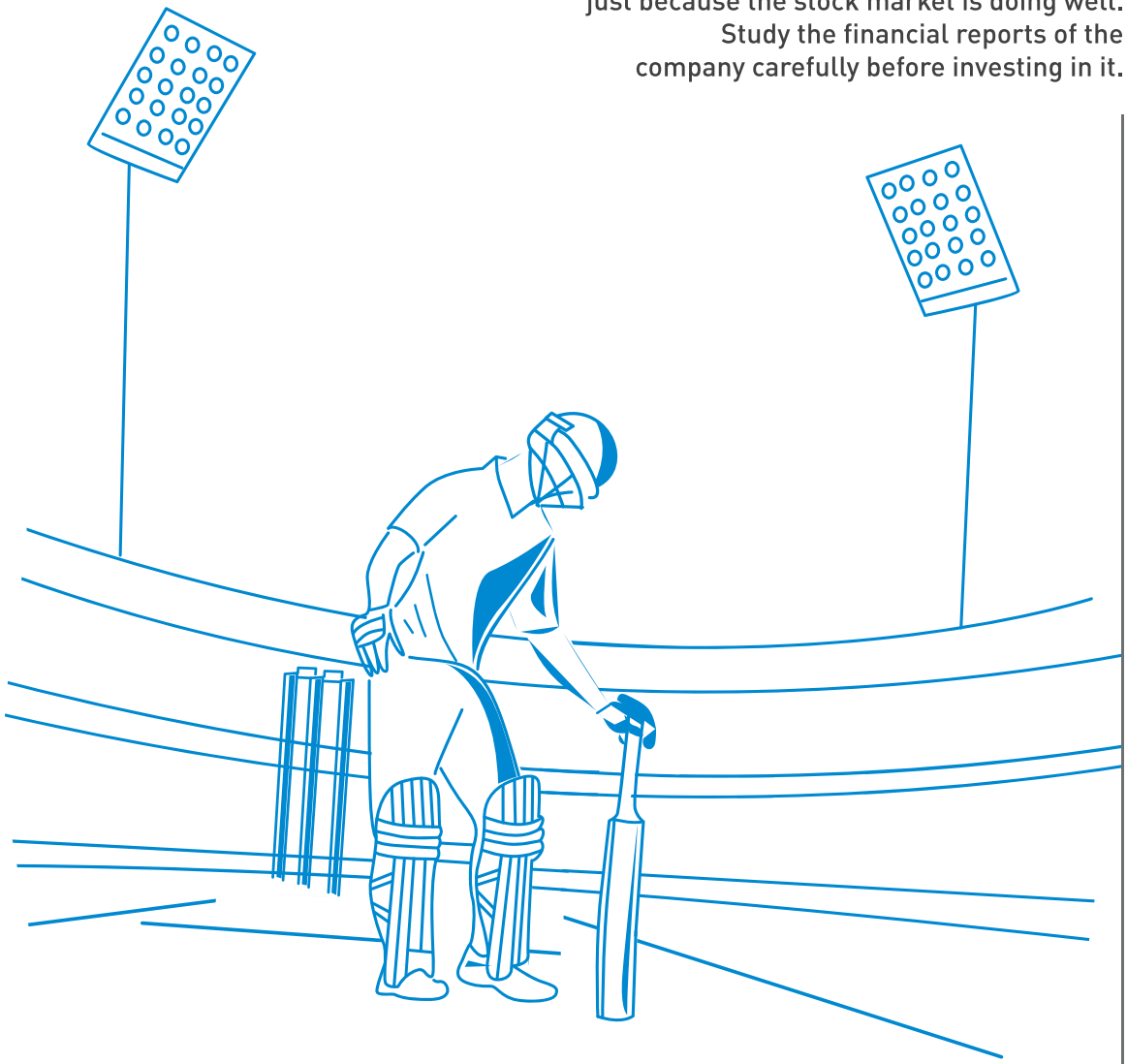
INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Views expressed by contributors are their own and the association does not accept any responsibility.

TO AVOID GETTING OUT, PAY ATTENTION TO EVERY DETAIL.

Don't invest in a company
just because the stock market is doing well.

Study the financial reports of the
company carefully before investing in it.

ISSUED IN PUBLIC INTEREST BY BSE INVESTORS' PROTECTION FUND.
VISIT [HTTPS://WWW.BSEIPF.COM/DOANDONTS.HTML](https://www.bseipf.com/doandonts.html) TO KNOW SAFE
INVESTING PRACTICES.

**INVEST RIGHT
TOH FUTURE BRIGHT**

INVESTORS RELATED DEVELOPMENTS IN CAPITAL MARKET

MONTH - AUGUST 2021

(Courtesy: BSE IPF/SEBI)

➤ **Permitting non-scheduled Payments Banks to register as Bankers to an Issue**

SEBI vide its circular dated August 3, 2021 permitted such other banking company, as may be specified by it, from time to time, to carry out the activities of Bankers to an Issue (BTI), in addition to the scheduled banks. In this regard, non-scheduled Payments Banks, which have prior approval from Reserve Bank of India, shall be eligible to act as a BTI subject to fulfilment of the conditions stipulated in the BTI Regulations. Payment Banks registered as a BTI shall also be permitted to act as a Self-Certified Syndicate Bank (SCSB) subject to the fulfilment of the criteria laid down by SEBI in this regard from time to time. The blocking/movement of funds from investor to issuer shall only be made through the savings account of the investor held with the payments bank.

Impact for investors - This will benefit the investors wish to make payment towards IPO applications from non-scheduled payment banks such as Airtel Payment Bank, Fino Payments Bank, Paytm Payment Bank etc. in addition to the existing SCSBs.

➤ **Disclosure of shareholding pattern of promoter(s) and promoter group entities.**

Regulation 31(4) of Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015 ("LODR") mandates that all entities falling under promoter and promoter group be disclosed in the shareholding pattern on the website of stock exchanges, in accordance with the format(s) specified by SEBI.

Presently, the shareholdings of promoter(s) and promoter group entities are collectively disclosed by all listed companies under 'table II -Statement showing shareholding pattern of the Promoter and Promoter Group'.

In the interest of transparency to the investors, SEBI has now decided that all listed entities shall provide such shareholding, segregated into promoter(s) and promoter group.

Impact for investors - This is yet another step taken by SEBI for the benefit of investors, whereby investors would be able understand the clear-cut differentiation between the shareholding of promoter and promoter group, which is a crucial information about any listed company to be known to the investors. Promoter Group is normally not involved in the day-to-day running of the company whereas Promoters are usually involved in that.

➤ **Tendering of shares in open offers, buy-back offers and delisting offers by marking lien in the demat account of the shareholders.**

Under the existing mechanism, the shares tendered by the shareholders towards the tender offers for the purpose of takeovers, buy back and delisting of securities are required to be directly transferred to the account maintained by the Clearing Corporation and different tendering processes are being adopted by Depositories. Such transfer involves systemic risk, substantial time and cost

SEBI has now decided that a lien shall be marked against the shares of the shareholders participating in the tender offers. Upon finalization of the entitlement, only accepted quantity of shares shall be debited from the demat account of the shareholders. The lien marked against unaccepted shares shall be released.

Impact for investors - The aforesaid measures will reduce the systemic risk associated with the movement of securities from demat accounts of shareholders to Clearing Corporation account and vice-versa and make the process more investor friendly and robust. An added advantage is that if any corporate benefits are announced by the company in the interim period, then the investor will get the same directly in the demat account / bank account attached to demat account.

➤ **Penalty for Repeated Delivery Default by seller for securities and buyer for funds.**

A need was felt by SEBI to put in place a suitable deterrent mechanism to address instances of repeated delivery defaults by sellers of securities. This is expected to further strengthen the delivery mechanism and ensure market integrity. In view of the above, SEBI has now decided:

1. In the case of repeated default by a seller or a buyer, for each instance of repeated default, an additional penalty shall be imposed, which shall be 3 % of the value of the delivery default
2. Repeated Default shall be defined as an event, wherein a default on delivery obligations takes place 3 times or more during a six months period on a rolling basis.

Impact for investors - Now the investors need to be very careful about meeting their settlement delivery obligations as per timelines specified, against the trades executed, since the trading member will pass on the penalty levied by the Exchange to them, in case of default by the clients in their obligations.

➤ **Disclosure of risk-o-meter of scheme, benchmark and portfolio details to the investors.**

SEBI vide circular dated April 29, 2021 mandated mutual funds to disclose the following to the investors in respect of the schemes that the unit holders are invested in, as on the date on which the disclosures are stipulated:

1. risk-o-meter of the scheme and the benchmark along with the performance disclosure of the scheme vis-à-vis benchmark and
2. details of the portfolio while communicating the fortnightly, monthly and half-yearly statement of scheme portfolio via email.

It is now clarified that AMCs shall disclose the following in all disclosures, including promotional material:

- a. risk-o-meter of the scheme wherever the performance of the scheme is disclosed.
- b. risk-o-meter of the scheme and benchmark wherever the performance of the scheme vis-à-vis that of the benchmark is disclosed.

The portfolio disclosure in terms of para 3 of SEBI circular SEBI / HO / IMD / DF2 / CIR / P / 2018 / 92 dated June 5, 2018 on 'Go Green Initiative in Mutual Funds' shall also include the scheme risk-o-meter, name of benchmark and risk-o-meter of benchmark.

The above provisions are applicable with effect from October 1, 2021.

Impact for investors - These new measures will provide more enhanced and timely information to the unit holders of mutual fund schemes about the risk associated with the portfolio of the schemes in which they have invested.

વરસાદના માહોલમાં શીખો શેર રોકાણના પાઠ

જેમ વધુ પડતો અને તોફાની વરસાદ જોખમી તેમ વધુ પડતો સફો અને સમજણ વિનાનું રોકાણ પણ જોખમી બની શકે.

શેરબજારને વરસાદ સાથે વરસોનો નાતો છે. વરસાદની ગેરહાજરી શેરબજારને ખૂંચે છે એટલું જ નહીં, શેરબજાર વરસાદ વિના દુઃખી-દુઃખી થઈ જાય, નિરાશ થઈ જાય, તૂટી જાય, નબળું પડી જાય, માંદું પડી જાય વગેરે જેવું કેટલું બધું થઈ જાય, પણ વરસાદ બરાબર આવે, સમયસર આવે તો શેરબજાર પણ ઉત્સાહમાં આવી જાય ખીલી ઊઠે, વરસાદને વધાવવા પોતે પણ વધે. અલબત્ત, વરસાદ આપણી ખેતી અને આપણા અર્થતંત્રનો મોટો આધાર છે તેથી વરસાદની હાજરી કે ગેરહાજરીની શેરબજાર પર ચોક્કસ અસર થાય એ સહજ છે.

જયેશ ચિતલિયા
પત્રકાર

વરસાદ પૂર્વે અને શેરબજારમાં પ્રવેશતાં પહેલાં

વરસાદની મોસમ આવે તે પહેલાં તમે શું કરો છો ? સ્વાભાવિક છે કે માળે ચઢાવેલી છત્રી કે કબાટમાં મૂકી રાખેલા રેઈનકોટ બહાર કાઢો છો તેમ જ વરસાદમાં પહેરવાના બૂટ કે સેન્ડલ બહાર કાઢો છો અને જરૂર પડે તો નવા ખરીદો છો. કારણકે વરસાદના દિવસોમાં પણ તમારાં નોકરી-ધંધા રાખેતા મુજબ ચાલુ રહે છે, જેથી વરસાદ સામે આટલી તૈયારી તો રાખવી જ પડે. આ જ બાબત શેરબજારમાં પ્રવેશો ત્યારે ધ્યાનમાં રાખો. શેરમાં રોકાણ કરતાં પૂર્વે તમારી સલામતી માટે આ રોકાણ અંગેની સમજ મેળવી લો, અભ્યાસ કરી રાખો, ન જાણ હોય તો નિષ્ણાતની સલાહ લઈ આગળ વધો. મૂળભૂત માહિતી જાણ્યા વિના બજારમાં પડ્યા તો છત્રી-રેઈનકોટ વિના ભીંજાવું પડે તેમ શેરબજારમાં નુકસાનીમાં પડવાનું બની શકે છે. પ્રથમ વાર બજારમાં પ્રવેશી રહેલા રોકાણકારો માટે આ સાદી સલાહ છે. છત્રી-રેઈનકોટ અને વરસાદનાં જૂતાં એ શેરબજારમાં પ્રવેશવાની બેઝિક જાણકારી અને સમાજ માટેનાં મૂળભૂત સાધનો સમાન છે.

વરસાદની મોસમમાં અને શેરબજારમાં મૂંઝવણ

વરસાદની સિઝનમાં ઘણી વાર બહારનું વાતાવરણ જોઈ આપણને ક્યારેક તડકા જેવું લાગે તો આપણે છત્રી સાથે રાખીએ કે કેમ એવી મૂંઝવણમાં પડી જઈએ છીએ, કોણ છત્રી સાચવે ? ક્યાં વરસાદ પડવાનો છે ? હમણાં તો ઘણા દિવસોથી પડ્યો પણ નથી, આવા બધા વિચારે ઘણા લોકો છત્રી લેવાનું ટાળે છે, જ્યારે કેટલાક લોકો શિસ્તબદ્ધ કે નિયમબદ્ધ છત્રી સાથે રાખે જ છે, ચોમાસું છે, વરસાદની સિઝન છે એ તો ગમે ત્યારે આવી શકે, આપણે શા માટે જોખમ લેવું ? તેમ શેરબજારમાં ફલાણો શેર લઉં કે ન લઉં ? આ ભાવે ખરીદું કે ન ખરીદું ? હમણાં લઈ લઉં કે પછી થોડો ઘટે ત્યારે લઉં ? વગેરે સવાલો સાથે અચકાતાં-ખચકાતાં રોકાણકારોએ એ સમજવાનું છે કે જેમ વરસાદની મોસમમાં કાયમ છત્રી સાથે રાખવી સારી તેમ જ્યારે પણ બજારમાં લાંબા ગાળા માટે ખરીદતા હો ત્યારે કોઈ પણ સમયે બજારમાં પ્રવેશી શકાય, પણ હા, વધુ પડતા વરસાદમાં છત્રી પણ કામ ન આવે તેમ વધુ પડતા ઊંચા બજારમાં પ્રવેશવાનું ટાળવું જોઈએ. તેમ છતાં બેંગમાં રાખી મૂકેલી છત્રી અચાનક આવી પડનારા વરસાદ સામે હેજિંગ (સુરક્ષા) છે. જોકે બની શકે તો વરસાદ ધીમો હોય ત્યારે જ બહાર નીકળવાની સલાહ આપણને વરસોથી મળતી રહે છે, જેથી જોખમ ઓછું રહે, તેમ શેરબજારમાં પણ બહુ ઓછા લોકો દાખલ થયા હોય ત્યારે જ ધીમે ધીમે આગળ વધવામાં સાર રહે છે. જેથી સારા ભાવે અને સરળતાથી પ્રવેશવાની તક મળી શકે.

વરસાદ અને શેરબજાર વધુ તેજ હોય ત્યારે

જેઓ બજારમાં પ્રવેશ્યા બાદ સતત મૂંઝવણમાં રહે છે, તેઓ વરસાદના માહોલ પાસેથી એ સમજે કે જ્યારે પણ બહુ વરસાદ હોય એટલે કે વરસાદ સતત એકધારો અને મોટે પાયે પડે જ રાખતો હોય તો આગળ જતાં વાહનવ્યવહાર ખોરવાઈ શકે, ટ્રાફિક જામ થઈ શકે, ટ્રેનો બંધ કે મોડી પડી શકે, તેમાં જો તમે બહાર ગયા હો તો ક્યાંય પણ ફસાઈ જઈ શકો છો, વાસ્તે જેમ વરસાદમાં આપણે રફ જુલાઈના મુંબઈના ગોઝારા વરસાદને યાદ કરી વધુપડતા તોફાની માહોલમાં બહાર નીકળવાનું જ ટાળીએ છીએ કે એવા અણસાર જોઈ વહેલાસર ઘરે પહોંચી જવાનું રાખીએ છીએ તેમ શેરબજારમાં તોફાની કે ભારે વધઘટના માહોલમાં તથા વધુપડતી તેજના માહોલમાં પણ બજારથી દૂર રહેવું કે પછી નફો બુક કરી ઘર બેસી જવું વધુ સલાહભર્યું ગણાય. આવા સમયમાં જો ઓફિસે પહોંચી ગયા હો તો બહાર નીકળી અડધે રસ્તે ફસાઈ જવા કરતાં સંભવ હોય તો ઘણી વાર ઓફિસમાં જ રોકાઈ જવું વધુ બહેતર રહે છે. તેમ બજાર વધુપડતું તોફાની બની જાય ત્યારે પેનિકમાં આવી જવા કરતાં હોલ કરી રાખવું પણ સારું.

એન્જોય રેઈનિંગ અને શેરબજારમાં ટ્રેડિંગ

વરસાદના વાતાવરણમાં બહાર નીકળવું કે ઘરે રહેવું કે છત્રી-રેઈનકોટ લઈ નીકળવું વગેરે ઉપરાંત એક માહોલ કે મુડ એવો પણ હોય છે, જેમાં માણસો રીતસરના વરસાદમાં ઈરાદાપૂર્વક ભીંજવા નીકળે છે, એ માટે જુદાં જુદાં સ્થળોએ જાય છે અથવા પોતાના વિસ્તારમાં જ રેઈની ડેઝ મનાવે છે. તેમ શેરબજારમાં અમક લોકો અથવા અમુક મૂડ એવા પણ હોય છે જેમાં વરસાદ, છત્રી-રેઈનકોટ, ભીજવું, ફસાઈ જવું, માંદા પડવું વગેરે જેવી ચિંતા કરવાને બદલે અર્થાત લોસ જશે એવા ડરથી લે-વેચ કે ટ્રેડિંગ કરવાથી સાવ

જ દૂર રહેવા કરતાં થોડું જોખમ લઈ કામકાજ કરી શકાય છે. આ કામ સમજણપૂર્વક થવું જોઈએ. અને હા, સ્ટોપ લોસની સુવિધા સાથે આ કામ થઈ શકે છે. લે-વેચ કરવી એ સાવ જ ખોટી બાબત છે એવું નથી, પરંતુ સમજણ વગરની કે માત્ર સદ્દાકીય કે લાલસામાં અણધારી રીતે લે-વેચ કરવી જોખમી છે. બાકી સમજણ અને સ્ટ્રેટેજી સાથે અને અતિરેક કર્યા વિનાનું ટ્રેડિંગ વરસાદમાં મસ્તીથી ભીંજવાની જેમ શેરબજારમાં મસ્તીથી કમાવા માટેનો માહોલ બનાવી શકે છે.

વરસાદની અને શેરબજારની આગાહી

વરસાદની આગાહીની જેમ શેરબજારમાં પણ તે વધશે કે ઘટશે, તેનો ઈન્ડેક્સ કેટલે પહોંચશે ? કેટલો તુટશે ? સહિત વિવિધ શેરોના ભાવોની બોટમ અને ટોપની પણ આગાહી થતી હોય છે. આ બધું નિષ્ણાતો અથવા જાણકારો કરતા હોય છે, કિંતુ જેમ વરસાદની આગાહી નિષ્ણાતો-હવામાન શાસ્ત્રીઓ કરતાં હોવા છતાં ખોટી પડી શકે છે, તેમની ધારણા ખોટી પડી શકે છે, વાતાવરણ બદલાઈ શકે છે, તેમ છતાં આપણે તેના વિશે વાંચીએ-સાંભળીએ છીએ ખરા, પણ આપણે પોતે આપણી વિવેકબુદ્ધિ પણ લાગુ કરીએ છીએ. તેમ શેરબજારમાં પણ કોઈ આગાહી અથવા ધારણાનું આંધળું અનુકરણ થઈ શકે નહીં. આપણે બજારમાં અનેક વાતોના અભિપ્રાય અને આગાહી કે ધારણા વાંચતાં-સાંભળતાં રહીએ છીએ, કિંતુ આ પછી પણ આપણી વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ જરૂરી હોય છે.

છેલ્લે... વરસાદમાં ભીંજવાની મજા હોય છે, પણ માંદા પડીએ તો એ સજા થઈ જાય છે, તેમ શેરબજારમાં કમાવાની મજા હોય છે, પણ ગુમાવી દઈએ તો એ સજા બની જાય છે... મજા સજા ન બની જાય એ માટે સમજણપૂર્વક રોકાણ કરવું જોઈએ.

जीवन विमा-आपल्या कुटुंबाचे सुरक्षाकवच

आज आपण जाणून घेऊया जीवन विमा म्हणजेच लाईफ इन्शुरन्स बद्दल. आपल्या प्रत्येकाचा जीवन विमा हा असलाच पाहिजे. कोणत्याही आर्थिक नियोजनाची ती सर्वात पहिली पायरी आहे. कमावत्या व्यक्तीच्या आपत्कालीन-अनुपस्थितीमध्ये त्याच्या कुटुंबाचे जीवन सुरळीत चालावे आणि आपल्या कुटुंबावर कोणतीही आपत्ती येऊ नये म्हणून जीवन विमा घेणे अत्यावश्यक ठरते. आपण आपल्या गाडीचा विमा करतो तेंव्हा आपण त्या गाडीच्या संभावित नुकसानीपासून विमा करतो. तेंव्हा आपण असा विचार करीत नाही कि गाडीचा अपघात झाला नाही तर माझा विमाचा हप्ता वाया जाईल. तसाच विचार आपण आपल्या स्वतःचा विमा उतरविताना केला पाहिजे. आपल्याला जास्तीत जास्त रकमेचे विमाछत्र कसे घेता येईल ते पाहीले पाहिजे. केवळ विमा योजनेच्या गुंतवणुकीतून कलम ८०क अन्वये करबचत करता येते म्हणून विमा योजनेकडे न पाहता आपल्या कुटुंबाच्या संरक्षणासाठी कोणता व किती विमा घ्यावा ह्याचा अभ्यास आवश्यक आहे. जीवन विम्याचे वेगवेगळे प्रकार असतात, टर्म इन्शुरन्स, एन्डोवमेंट प्लॅन, मनी बॅक प्लॅन, पेन्शन प्लॅन्स किंवा युनिट लिंकड प्लॅन्स. ह्या सर्व प्रकारांची थोडक्यात माहिती घेऊ.

श्री निलेश तावडे
(आर्थिक सल्लागार)

टर्म इन्शुरन्स : म्हणजेच मुदतीचा विमा, ह्या प्रकारामध्ये विमाच्या हप्त्यापोटी आपण भरलेले पैसे आपल्याला मुदतीनंतर परत मिळत नाहीत मात्र अगदी अल्प प्रीमियम मध्ये आपण आपल्या कुटुंबासाठी खूप मोठ्या विमाची तरतूद करू शकतो. बऱ्याच लोकांची मानसिकता अशी असते कि जर भरलेले पैसे परत मिळणार नसतील तर टर्म इन्शुरन्स का घ्यावा. मात्र हा समझ चुकीची आहे. समझा ४० वयोगटातील व्यक्तीसाठी १ करोड रकमेचा टर्म इन्शुरन्स प्रीमियम साधारण वर्षाला ३०००० असेल जो त्याला वयाच्या ६० वर्ष पर्यंत भरायचा आहे आणि त्याला वयाच्या ८० वर्षांपर्यंत विमा संरक्षण लागू होईल. आता पुढील २० वर्षात ती व्यक्ती साधारण ६ लाख रुपये इन्शुरन्स कंपनीला भरणार जे त्याला परत मिळणार नाहीत. मात्र त्याने टर्म इन्शुरन्स बरोबर २० वर्षांची म्युच्युअल फंडाची फक्त १००० रुपयाची एस आई पी केली तर साधारण १२% दराने त्याची म्युच्युअल फंडाची एस आई पी वाढून १० लाख होईल. म्हणजेच इन्शुरन्स कंपनीला गेलेले ६ लाख रुपये एस आई पी मधून मिळून जातील. आता काही टर्म इन्शुरन्स मध्ये आपण भरलेले हप्ते मुदतीनंतर परतही मिळतात

एन्डोवमेंट प्लॅन : हा असा करार असतो कि जीवन विमा कंपनी ठराविक मुदतीनंतर विमाच्या हप्त्यापोटी भरलेली रक्कम त्यावरील लाभांशासकट परत करते किंवा मुदतीच्या काळात विमा धारकाचा मृत्यू ओढवल्यास विमाची रक्कम त्याचा वारसदाराला देते. हा प्लॅन साधारण १०, १५, २१ वर्षे किंवा त्याहून अधिक मुदतीचा असतो. टर्म इन्शुरन्सच्या तुलनेने ह्यात विमाचा हप्ता मोठा असतो व विमाछत्र हि कमी असते. मात्र आपण भरलेल्या विमा हप्त्याची वाढलेली रक्कम आपल्याला मुदतीनंतर मिळते. ह्यातला जर परतावा पहिला तर साधारण बँकेच्या एफ डी इतका मिळतो. ह्या विमाच्या प्रकारामध्ये पहिल्या तीन वर्षात जर आपण आपले हप्ते नियमित भरले नाहीत तर पॉलिसी बंद होते. काही वेळेला विमा कंपन्या थोडी पेनल्टी लावून बंद पडलेली पॉलिसी पुन्हा चालू करण्याची सुविधा पुरवितात. एकदा पॉलिसी चालू केल्यानंतर मुदतीपूर्वी जर पॉलिसी सरेंडर करायची असल्यास आपल्याला जी रक्कम परत मिळते त्यात आपले नुकसान होण्याची शक्यता जास्त असते. हि पॉलिसी चालू केल्यानंतर मुदतीपर्यंत चालू ठेवावी. जर काही आर्थिक आपत्ती ओढवल्यास विमा कंपनी आपल्याला जमा हप्त्यांचा ठराविक रकमेचे कर्ज सुविधा पुरवितात.

मनी बॅक प्लॅन : हा असा करार असतो ज्यात विमा कंपनी टप्पा टप्पा ला ठराविक रक्कम परत करत असते. उदाहरणार्थ जर विमाची मुदत २० वर्षे असेल तर दर ४ किंवा ५ वर्षांनी ठराविक रक्कम आपल्याला परत मिळत असते. अजिबात जोखीम न घेता बचत करणाऱ्यांसाठी, तसेच आपले ठराविक वर्षानंतर निश्चित असलेले मोठे खर्च भागविण्यासाठी ह्या पॉलिसीचा आपण उपयोग करून घेऊ शकतो. पॉलिसी मुदत संपेपर्यंत विमाधारकाला सुरवातीला निश्चित केलेले विमाछत्र हि लागू राहते. अल्पकाळात विमा कंपनी टप्पाटप्पाने पैसे परत करीत असल्याने ह्या प्रकारच्या पॉलिसी मध्ये परतावा खूप कमी असतो. विमा मुदती दरम्यान विमा धारकाचा मृत्यू झाल्यास वारसदाराला विम्याची पूर्ण रक्कम मिळते.

पेन्शन प्लॅन्स: हा असा करार असतो जिथे विमा धारकाला एक रकमी किंवा नियमित हप्ते भरून, ताबडतोब किंवा ठराविक मुदतीनंतर दर महिन्याला पेन्शन विमा कंपनीकडून दिली जाते. विमा योजनेच्या मुदतीदरम्यान मृत्यू ओढवल्यास वारसदाराला विम्याची रक्कम मिळते. ह्यातील परताव्याचा जो दर असतो तो साधारण बँकेच्या एफ डी दराशी मिळताजुळता असतो. ज्यांना अजिबात कोणतीही जोखीम न घेता आपल्या निवृत्ती पश्चात पेन्शनची तरतूद करायची आहे त्याच्यासाठी हा योग्य पर्याय ठरतो.

युनिट लिंकड प्लॅन्स: ह्या अशा योजना असतात कि यातली काही गुंतवणूक हि शेयर बाजारात केली जाते. ह्या योजनेमध्ये निश्चित परतावा नसतो मात्र शेयर बाजारातील वाढीचा आपल्याला आपली परताव्यामध्ये फायदा करून घेता येतो. जोडीला विमाछत्र हि असते. ज्यांची थोडी जोखीम घेण्याची तयारी असेल त्यांनी युनिट लिंकड विमा योजनांचा समावेश जरूर करावा. पुन्हा नमूद करावेसे असे कि, जीवन विमाला निव्वळ कर बचत पर्याय न मानता जास्तीत जास्त सुरक्षा कवच त्याच बरोबर तरलता ह्याला प्राधान्य द्यावे. योग्य विमा किती रकमेचा असावा हा चर्चेचा विषय ठरेल, आपले आर्थिक उत्पन्न, घराचे किंवा इतर कर्जे, जबाबदाऱ्या यांचा सर्वसमावेशक अभ्यास करून योग्य विमाछत्राची रक्कम आपण ठरवू शकतो. प्रत्येक व्यक्तीने आपला योग्य रकमेचा टर्म इन्शुरन्स घ्यायलाच हवा त्याच बरोबर अजिबात जोखीम न घेणाऱ्या गुंतवणूक दारानी इतरही विमा योजनांचा लाभ घेऊन दीर्घावधीसाठी बचत करावी. आपण ह्यात असताना तसेच आपल्या पश्चात विमा योजना आपल्या पूर्ण कुटुंबासाठी महत्वाचे सुरक्षाकवच आहे.

Rights and Obligations of Investors

(Annexure - 2 by SEBI)

(Courtesy- Security and Exchange Board of India)

Rights of Investors

- Get Unique Client Code (UCC) allotted from broker.
- Get a copy of KYC and other documents executed from intermediary.
- Get trades executed in only your UCC.
- Place order on meeting the norms agreed to with the Member.
- Get best price.
- Get the contract note for trades executed.
- Ask the details of charges levied.
- Receive funds and securities on time.
- Receive statement of accounts from trading member.
- Ask for settlement of accounts.
- Get statements as per agreed schedule.

Obligations of Investors

- Execute Know Your Client (KYC) documents and provide supporting documents.
- Understand the voluntary conditions being agreed with the trading member.
- Understand the rights given to the Trading Members.
- Read Risk Disclosure Document.
- Understand the product and operational framework and deadlines. Pay margins in time.
- Pay funds and securities for settlement in time.
- Verify details of trades, Verify bank account and DP account for funds and securities movement.
- Review contract notes and statement of account.

Disclaimer : - The illustration are merely indicative in nature which should not be construed as investment advice and neither ensure you profits nor protect you from making a loss in declining market.

INVESTOR PROTECTION THROUGH EDUCATION

Published by Mr. Prakash Shah on behalf of Investor Education & Welfare Association. Printed at Gurudeo Printers, Mumbai.